

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/30/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7517216384
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Koščová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7517216384.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Koščovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobkyne: A. B., narodená XX.XX.XXXX, bytom v C., D. E. XX, zastúpenej JUDr. Tatianou Vorobelovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Bajzova 2, proti žalovanej: F. G., narodená XX.XX.XXXX, bytom C. XX, zastúpenej Vojčík & Partners, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Rázusova 13, IČO: 36 866 563, o vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Mestského súdu Košice zo dňa 08. septembra 2023 sp. zn. K3-15C/128/2017

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Mestského súdu Košice zo dňa 08. septembra 2023 č.k. K3-15C/128/2017-243 v spojení s opravným uznesením zo dňa 06. novembra 2023 č.k. K3-15C/128/2017-269.

Žalovaná má proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Košice (ďalej len súd prvej inštancie alebo súd) rozsudkom zo dňa 08. septembra 2023 č.k. K3-15C/128/2017-243 žalobu zamietol a priznal žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100%. Opravným uznesením zo dňa 06. novembra 2023 č.k. K3-15C/128/2017-269 súd opravil rozsudok zo dňa 08.09.2023 tak, že v hlavičke rozhodnutia v označení žalobcu opravuje označenie žalobcu z A. na A. a deň narodenia žalobcu zo XX na XX. V ostatnej časti ostáva rozsudok nezmenený.

2. Rozhodol tak o žalobe žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktoré pozostáva z práva prechodu (používania cesty), pešo, osobným motorovým vozidlom cez pozemky E KN žalovanej F. G., zapísaných na LV č. XXXXX k.ú. H., parcela registra E č. 2140 o výmere 32 m², orná pôda a na LV č. XXXXX, pre k.ú. H., parcela č. 2147 o výmere 388 m², orná pôda, ktoré boli zidentifikované geometrickým plánom zo dňa 19.07.2017 č. 394/2017, vyhotoveného Geodeting, s.r.o., IČO: 36 216 801 overené Okresným úradom Košice - okolie dňa 25.07.2017 pod č. 893/2017, a to vydržaním. Zároveň žiadala, aby súd uložil žalovanej povinnosť strieť vykonávanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu ako aj náhradu trov konania.

3. Žalobkyňa dôvodila, že na základe kúpnej zmluvy V 247/93 uzatvorenej s I. E. a J. E. nadobudla predmetné nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva. Pred kúpou si predmet kúpnej zmluvy dôkladne ohliadla a predávajúci jej vysvetlil aj právny stav ich predchodcov, okrem záhrady sa na zastavanej parcele nachádzala podpivničená chata, dve stodoly. V susedstve sa nachádzali ďalšie záhrady, ktoré tak, ako záhrada žalobkyne, boli v extraviláne obce Seňa. Predávajúci ju oboznámil s prístupom k predávaným nehnuteľnostiam, k záhradke viedla prístupová cesta vysypaná štrkom, prístup do záhrady vzhľadom na šírku cesty bol aj autom, a preto nemala pochybnosti, že ide o prístupovú cestu, keďže po nej chodili i jazdili autom užívatelia susedných záhrad, predávajúci jej vysvetlil, že ku tejto prístupovej

ceste bez problémov prichádzajú do záhrady aj oni, ako aj predchádzajúci vlastníci, pričom prechod cez túto prístupovú cestu k záhradám bol bez problémov, pokiaľ sa pamätali, od 50-tych rokov. Žalovaná jej bráni v prechode cez danú prístupovú cestu.

4. Vykonaným dokazovaním a po právnom posúdení veci podľa ust. § 123, § 134 ods. 1 až 3, § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

5. Zaujal stanovisko k predpokladom vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v zmysle ust. § 151o ods. 1 OZ, poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/271/2007. Konštatoval, že jedným z viacerých predpokladov vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je skutočnosť, že ten, kto určitú nehnuteľnosť užíva, napr. za účelom prechodu alebo prejazdu, je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že koná ako oprávnený z vecného bremena. Rozhodujúcim tu nie sú jeho subjektívne predstavy, alebo domnienky konajúceho; jeho dobromyseľnosť musí byť, podobne ako v prípade vydržania vlastníckeho práva, posudzovaná z objektívneho hľadiska, to znamená z hľadiska, či pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Sama skutočnosť, že nehnuteľnosť užíva nerušene, po dobu presahujúcu 10 rokov, však nezakladá dobrú vieru o tom, že ide o výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu.

6. Po zhodnotení výpovedí svedkyne K. I. L., starostky obce H. ako aj jej písomného stanoviska v potvrdení obce Seňa súd mal za to, že nie všetky skutočnosti ňou prezentované v písomnom vyhotovení sa zhodovali so skutočnosťami uvádzanými v jej svedeckej výpovedi, kedy samotná uviedla, že o spôsobe užívania predmetných nehnuteľností ona nemá vedomosť, keďže nepochádza z tejto obce a o tom má informácie len od svojich pracovníčok, čo sa týkalo využívania prístupovej cesty.

7. Súd poukázal na to, že vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou okrem iného aj výkonom práva vydržaním pri splnení zákonných podmienok, že na nadobudnutí práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností, že vydržaním vzniká vecné bremeno v prípade, keď oprávnený držiteľ, t. j. ten kto vykonáva právo pre seba v dobrej viere o tom, že mu toto právo patrí, využíva toto právo nepretržite po dobu 10 rokov. Do tejto doby je možné započítať i dobu, počas ktorej toto oprávnenie vykonával aj právny predchodca.

8. Súd konštatoval, že zriadenie vecného bremena spočívajúce v práve prechodu cez predmetný pozemok nikdy žiadnym zákonným spôsobom nebolo zriadené, ani pôvodným súhlasom vlastníkov predmetných nehnuteľností, i keď ani takýto ústny súhlas nepatrí medzi zákonné spôsoby nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu – práva prechodu. Súd mal za to, že žalobkyňa v prejednávanej veci nepreukázala svoju dobromyseľnosť ako jeden z predpokladov nadobudnutia práva, ktorého sa domáha žalobou. Žalobkyňa nehnuteľnosť nadobudla kúpnu zmluvou v roku 1993, pričom nielenže neuviedla, ale ani nepredložila predmetnú kúpnu zmluvu, z ktorej by bolo možné zistiť, či neobsahuje ustanovenia týkajúce sa existencie práva vecného bremena k nehnuteľnostiam, iba jej púhe tvrdenie, že od predávajúcich mala vedomosť, že časť príľahlého pozemku je dlhodobá a nerušene využívaná na prechod. Neznačená to automaticky držbu predmetného práva. Súd bol názoru, že na predmetnú skutočnosť nemá vplyv ani to, že od roku 1993 až do roku 2016 uplynulo viac ako 10 rokov. Žalobkyňa v konaní netvrdila, že by mala nejaký domnelý právny titul. Žalobkyňa ani netvrdila, že by právnym predchodcom žalobkyne malo patriť právo prechodu cez predmetnú nehnuteľnosť. Žalobkyňa iba preukázala dlhodobé a nerušené užívanie časti príľahlého pozemku od roku 1993, avšak bez akejkoľvek dohody, či ústnej alebo písomnej s vlastníkmi nehnuteľností, cez ktorú sa prechádzalo – príľahlého pozemku. Súd uviedol, že dobrá vieru držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo, resp. vecné bremeno vzniknúť, teda aj k tomu právnemu titulu vzniku. Oprávnená držba sa nemusí tak nutne opierať o existujúci právny dôvod, postačilo by, ak by tu bol domnelý právny dôvod. Ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom ku všetkým okolnostiam dobrej viere, že mu takýto právny titul svedčí, pričom takýmto titulom, a teda právnym dôvodom sa môže v prípade vydržania vecného bremena rozumieť len právny úkon, ktorým sa vecné bremeno zriaďuje, a to je dohoda o zriadení vecného bremena, ktorá však nemusí byť perfektná. Či je držiteľ z vecného bremena so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, musí byť následne zhodnotené objektívne. Súd v konaní výsluchom svedkov, ale i samotnou žalobkyňou a žalovanou mal preukázané, že k nehnuteľnostiam, ktoré sú vo vlastníctve žalobkyne je možné prechádzať i inými prístupovými cestami, a to smerom od železničnej stanice, kde dokonca svedkovia potvrdili, že i túto žalobkyňa využívala aj predtým, má tam

schodíky a dokonca aj bráničku zo zadnej strany, avšak je zrejmé, že prechod cez cestu, ktorú využívala dlhodobo žalobkyňa bol pre ňu pohodlnejší. Žalobkyňa mala vedomosť o trase skutočnej prístupovej cesty cez iné pozemky, že táto je ohradená, a že v prípade odklonu od tejto cesty cez iné pozemky jej muselo byť zrejmé, že prechádza cez pozemky iných vlastníkov, nemohla byť v dobrej viere, že disponuje právom prechodu. Samotná skutočnosť, že žalobkyňa konala spôsobom, ktorý napĺňa možný obsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, a to prechodom cez cudzí pozemok ešte neznamená, že je držiteľom vecného práva, pretože takýmto držiteľom je len ten, kto je so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Z vykonaného dokazovania je však zrejmé, že okrem predmetnej prístupovej cesty je možný prechod k pozemkom žalovanej aj inou cestou, a teda, súd mal za to, že rozhodujúcou skutočnosťou v prejednávanej veci nie sú subjektívne predstavy alebo domnienky žalobkyne, jej dobromyseľnosť musí byť podobne ako v prípade vydržania vlastníckeho práva posudzovaná z objektívneho hľadiska, t.j. či pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti daného prípadu na každom subjekte požadovať, mala alebo mohla mať pochybnosti, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Iba samotná skutočnosť, že nehnuteľnosť užíva nerušene po dobu presahujúcu 10 rokov nezakladá dobrú vieru o tom, že ide o výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu.

9. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 a úspešnej žalovanej priznal plnú náhradu trov konania.

10.1 Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/, h/ CSP a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

10.2 V podanom odvolaní poukázala na to, čoho sa domáhala samotnou žalobou, že si pred kúpou dané nehnuteľnosti obhliadla aj spolu s predávajúcimi, ktorí ju informovali o spôsobe prístupu ku kupovaným nehnuteľnostiam. Poukázala na to, že výpoveď svedka I. M. a F. N. považuje za nevierohodnú, aj keď týchto svedkov navrhla, pretože mali vedomosti o prístupe k záhrade, spolu prechádzali po prístupovej ceste a mali dobrý vzťah, nevie, prečo hovoria o konfliktoch voči žalobkyňi. Žalobkyňa uviedla, že jediné vysvetlenie pre žalobkyňu je to, že žalovaná, ktorá je od roku 2017 vlastníčkou prístupovej cesty a rozhoduje, ktorý z užívateľov okolitých záhrad môže prejsť cez prístupovú cestu, dôkazom toho je, že vlastníč záhradnej chatky č. 616 od roku 2014 F. I., ďalší majiteľ O. dennodenne prechádzajú cez prístupovú cestu k nehnuteľnostiam a žalovaná im vôbec nebráni v prechode. Žalovaná teda rozhoduje, kto môže prejsť cez prístupovú cestu a kto nie. Zastáva názor, že rozhodnutie žalovanej závisí od toho, ako sa k nej užívatelia okolitých záhrad správajú. Obec Seňa v písomnom stanovisku k sporu dňa 26.11.2021 potvrdila, že od roku 1992 používala žalobkyňa predmetnú prístupovú cestu na prechod k vlastnej nehnuteľnosti, čo je obci známe a že prístupová cesta bola dlhodobo využívaná aj predchádzajúcimi majiteľmi I. a J. E.. Obec Seňa potvrdila, že jej je známe, že doposiaľ prístupovú cestu využíva F. I., p. O. a z neznámych dôvodov žalovaná im nebráni prechod cez prístupovú cestu. Žalobkyňa uviedla, že žalovaná odkúpila predmetnú parcelu dňa 01.06.2017, v čase kúpy dobre poznala stav pozemku, že v skutočnosti slúži už dlhé roky ako prístupová cesta k okolitým záhradám, a že teda ide o prístupovú cestu vysypanú štrkom, po ktorej prechádzali motorové vozidlá, ďalej občania k záhradkám, úrodu odvážali autami a aj k budove Quatro je prístupová cesta cez parcely, ktoré žalobkyňa vo svojom návrhu uviedla. Žalobkyňa v súdnom konaní vysvetlila, prečo došlo k osobnému konfliktu so žalovanou, a to z dôvodu, že žalobkyňa, ale aj iní užívatelia okolitých záhrad oznámili starostke, že žalovaná využíva predmetný pozemok na parkovanie a skladovanie rôznej techniky a strojov, čím dochádza k znečisťovaniu ovzdušia a úrody v záhradách. Žalovaná to vyriešila tak, že kúpila predmetný pozemok, odmieta sa so žalobkyňou zmieriť, čo potvrdila obec Seňa tak, aby bolo vydané neodkladné opatrenie prechodu cez pozemok vo vlastníctve žalovanej v prospech žalobkyne alebo uzavretím zmluvy. Žalobkyňa berie túto skutočnosť ako osobný konflikt, pretože žalovaná bráni v prechode iba žalobkyňi. Na základe uvedených skutočností zastáva názor, že je potrebné aplikovať ust. § 3 OZ, súdnu ochranu poskytnúť jej, keďže žalovaná aj keď je vlastníčkou pozemku označený ako prístupová cesta, jej konanie proti žalobkyňi je v rozpore s dobrými mravmi. Po citácii ust. § 151n, § 151o ods. 1 veta prvá a druhá OZ poukázala na podmienky nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu formou vydržania. Argumentovala rozhodnutím NS SR sp. zn. 5Cdo/39/1999. Uviedla, že preukázala, že nerušene vykonávala právo príchodu a prejazdu autom od roku 1993 až do júna 2016, kedy došlo k nezhodám, čím splnila podmienku 10-ročnej nepretržitej dobromyseľnej držby v súlade s ust. § 134 ods. 1 OZ.

10.3 Odvolanie podala aj voči výroku o náhrade trov konania a dovoľavala sa aplikácie ust. § 257 CSP zo sociálneho dôvodu, keďže je invalidnou dôchodkyňou a trpí onkologickým ochorením, o čom predložila doklad – prepúšťiacu správu z nemocnice, podrobuje sa náročnej liečbe vrátane chemoterapii, majetková sféra žalovanej by výnimočným nepriznaním náhrady trov konania nebola dotknutá.

11. Žalovaná sa vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne stotožnila s právnou argumentáciou uvedenou v rozsudku, predovšetkým s právnou argumentáciou v bode 44. a nasledujúce. Má za to, že na základe vykonaných dôkazov súd dospel k správnym skutkovým zisteniam a následne aj k správne právnemu záveru. Žalobkyňa v predmetnej veci nepreukázala splnenie predpokladov vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu motorovým vozidlom cez pozemok vo vlastníctve žalovanej. V prípade žalobkyne sa jednalo o subjektívny pocit, že predmetné právo jej patrí, čo sa však nezakladá na pravde a bolo preukázané vykonaným dokazovaním pred súdom prvej inštancie, ako správne uzavrel súd. Posúdenie, či držiteľ je alebo nie je v dobrej viere, je potrebné hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska, teda z osobného presvedčenia sporovej strany. Žalobkyňa iba tvrdila dlhodobé užívanie časti príľahlého pozemku od roku 1993, avšak bez akejkoľvek dohody, či už písomnej alebo ústnej, uzavretej so žalovanou alebo s jej právnymi predchodcami. V konaní bolo zároveň preukázané, že žalobkyňa mala možnosť využívať aj iné prístupové cesty, čo potvrdil svedok pán N. a taktiež svedok pán M. a prechod cez pozemok vo vlastníctve žalovanej bol pre ňu iba pohodlnejší, a preto využívala tento. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobkyňa nepreukázala svoju dobromyseľnosť ako jeden z predpokladov nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktorého sa domáha žalobou. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a priznal žalovanej voči žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania.

12. Vyjadrenie k odvolaniu žalobkyne bolo žalobkyňi prostredníctvom právnej zástupkyne doručené dňa 11.01.2024. Ďalšie vyjadrenia v spore doručené neboli.

13. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/, h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť.

14. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd, v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 09.04.2024 o 9.10 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 207, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 02.04.2024 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

16. Žalobkyňa namietala odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ f/, h/ CSP, t. j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b/), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f/), rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h/).

17. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody uplatnené žalobkyňou v odvolaní nie sú naplnené.

18. Rozhodnutiu súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Rozsudok nie je ani nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

19. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné. Vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ustanovenia § 191 ods. 1,2 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil, preto odvolací súd jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

20. Správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Ani odvolacie námietky žalobkyne nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku a nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

21. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že neboli naplnené podmienky pre nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním.

22. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva úvaha súdu, na základe ktorej dospel k svojmu záveru s poukazom na zistený skutkový stav, príslušné zákonné ustanovenia, ktoré aplikoval v prejednávanej veci a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na všetky odvolacie námietky žalobkyne, keďže boli už uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie.

23. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd uvádza nasledovné:

24. Predmetom tohto konania je nárok žalobkyne na určenie, že žalobkyňa má právo zodpovedajúce vecnému bremenu prechodu (používania cesty) pešo, osobným motorovým vozidlom cez pozemky žalovanej, zapísaných na LV č. XXXXX k.ú. H., parcela registra E č. 2140 o výmere 32 m², orná pôda a na LV č. XXXXX, pre k.ú. H., parcela č. 2147 o výmere 388 m², orná pôda, ktoré boli zidentifikované geometrickým plánom zo dňa 19.07.2017 č. 394/2017, vyhotoveného Geodeting, s.r.o., IČO: 36 216 801 overené Okresným úradom Košice - okolie dňa 25.07.2017 pod č. 893/2017, a to vydržaním.

25. Predpoklady vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sú podobné predpokladom vydržania vlastníckeho práva. Problematika nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu konštantne ustálená.

26. NS SR v rozhodnutí z 22. februára 2018 sp. zn. 3 Cdo 147/2016 publikovanom v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. 62/2018 uviedol, že: 14. k predpokladom vydržania vlastníckeho práva zaujal už právne závery v mnohých rozhodnutiach (na niektoré z nich, aplikovateľné aj na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, poukazuje ďalej). 14.1. V rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 271/2007 najvyšší súd uviedol, že "predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť ale posudzovaná z objektívneho hľadiska, t.j. či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva veci, ktorých vlastníctvo nenadobudol". 14.2. V súlade s tým najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 49/2010 konštatoval, že "dobromyseľnosť, ako vnútorný psychický stav, je potrebné objektivizovať s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých došlo k faktickému nakladaniu s vecou, resp. vykonávaniu práva pre seba. Z týchto okolností potom možno usúdiť, či držiteľ mohol, alebo nemohol rozpoznať, že mu vec alebo právo skutočne patrí. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú aj okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva (právneho titulu), teda tzv. uchopenia sa držby. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva". 14.3. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 12/2010 na vyššie uvedené nadviazal konštatovaním, podľa ktorého "posúdenie, či držiteľ v dobrej viere je alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka, a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržačiu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec (právo) patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnomu

dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva. 14.4. Aj v ďalších rozhodnutiach (viď napríklad 4 Cdo 287/2006 a 5 Cdo 234/2009) najvyšší súd vysvetlil, že medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby veci patrí aj okolnosť, ako vec (držiteľ) nadobudol, či mu svedčí nejaký nadobúdaci titul. 15. Nadväzujúc na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že jedným z viacerých predpokladov vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je skutočnosť, že ten, kto určitú nehnuteľnosť užíva (napríklad za účelom prechodu alebo prejazdu), je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že koná ako oprávnený z vecného bremena. Rozhodujúcimi tu nie sú subjektívne predstavy alebo domnienky konajúceho; jeho dobromyseľnosť musí byť, podobne ako v prípade vydržania vlastníckeho práva, posudzovaná z objektívneho hľadiska, to znamená z hľadiska, či pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Sama skutočnosť, že nehnuteľnosť užíva nerušene po dobu presahujúcu 10 rokov, nezakladá dobrú vieru o tom, že ide o výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu.

27. Na uvedené rozhodnutia nadväzovali ďalšie rozhodnutia NS SR napr. sp. zn. 4Cdo/91/2021 zo dňa 25. mája 2022.

28. Predpokladom dobrej viery u oprávneného držiteľa veci je jeho presvedčenie, že mu vec patrí ako vlastníkovi, preto predpokladom dobrej viery oprávneného držiteľa práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je presvedčenie, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu prináleží. Toto presvedčenie musí byť podložené konkrétnymi skutočnosťami, ktoré ho k tomu oprávňujú. Posúdenie, či držiteľ je v dobrej viere alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej normálnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu takéto právo patrí. Dobrá viera vyjadruje vnútorný (psychický) stav držiteľa, ktorý sám osebe nemôže byť predmetom dokazovania, no toto vnútorné presvedčenie, že nekoná bezprávne sa navonok prejavuje jeho konkrétnym správaním, čo už ale predmetom dokazovania a posudzovania byť môže. V prípade práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktoré spočíva v prechádzaní cez cudzí pozemok, treba k vydržaniu tohto práva, aby držiteľ obsah práva vykonával v ospravedliteľnom omyle, že mu svedčí oprávnenie z vecného bremena (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Cdo 110/2010 zo dňa 26. apríla 2012). Aj pri nadobudnutí práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním na základe ústnej zmluvy je potrebné pri ústavne konformnom výklade dobromyseľnosti držby skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 484/2015). Podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (sp. zn. 5 Cdo 210/2019) platí, že „posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z objektívneho hľadiska, t. j., či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol.“

29. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vyvodil zo skutkových zistení nadobudnutých v procese dokazovania správne právne závery.

30. Odvolací súd sa stotožnil v celom rozsahu so záverom súdu prvej inštancie, že na základe dôkazov vykonaných v priebehu sporu pred súdom nemožno uznať tvrdenie žalobkyne o vzniknutom práve zodpovedajúcom vecnému bremenu za preukázané. Odvolací súd konštatuje, že z vykonaného dokazovania, okrem subjektívneho presvedčenia žalobkyne o jej práve vykonávať vecné bremeno na základe vydržania, nebola preukázaná existencia objektívnej skutočnosti, a to so zreteľom na všetky okolnosti, že žalobkyňa, resp. jej právny predchodcovia nemohli mať pochybnosti o tom, že im právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Ani v prípade právnych predchodcov žalobkyne totiž nebol nielenže preukázaný ale ani tvrdený právny titul vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu práva prechodu cez pozemky t. č. patriace žalovanej.

31. V konaní nebolo tvrdené a ani preukázané, že by zo strany právneho predchodcu žalovanej došlo k udeleniu súhlasu k prechodu a prejazdu cez jej pozemok alebo k zriadeniu vecného bremena. Prípadný konkludentný súhlas právneho predchodcu žalovanej, nemohol vyvolať presvedčenie o nadobudnutí práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. V danej veci žalobkyňa teda nepreukázala také okolnosti,

ktoré by svedčili záveru o existencii dobrej viery, čo sú spravidla okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva a svedčiace o poctivosti nadobudnutia, tzv. titul uchopenia sa držby. Vznik vecného bremena výkonom práva jeho vydržaním na strane žalobkyne totiž nemožno vyvodíť len z tej skutočnosti, že žalobkyni nikto nebránil prechodu cez predmetný pozemok, cez parcelu E KN č. 2140 evidovanú na LV č. XXXXX, k.ú. H. ani parc. E KN č. 2147 evidovanú na LV č. XXXXX, k.ú. H., a že preto bola dobromyseľná, že jej právo prechodu patrí od roku 1993, kedy sa stala vlastníkom nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX, k.ú. H.. Žalobkyňa neuviedla a nepreukázala, na akej objektívnej skutočnosti spočívala jej dobromyseľnosť pri výkone jej práva a práva prechodu cez pozemky - parcelu E KN č. 2140 evidovanú na LV č. XXXXX, k.ú. H. ani parc. E KN č. 2147 evidovanú na LV č. XXXXX, k.ú. H., keďže iba skutočnosť, že nikto jej v prechode cez tento pozemok do roku 2017 nebránil, sama o sebe nepostačuje, lebo samotný výkon činnosti inak tvoriaci obsah výkonu vecného bremena, nie je dostačujúci pre vznik vecného bremena. Žalobkyňa nepreukázala vznik tohto práva v súvislosti so subjektívnymi požiadavkami, t.j. subjektívneho vzťahu vlastníka panujúcej nehnuteľnosti - žalobkyne k právu prechodu - činnosti, ktorá mala byť predmetom vecného bremena t.j. vo vzťahu k jej presvedčeniu, ktorá ako osoba vykonávajúca toto právo so zreteľom na všetky okolnosti konala v dobrej viere, že jej uvedené právo patrí.

32. Žalobkyňa nepreukázala ani objektívnu skutočnosť a to, že so zreteľom na všetky okolnosti žalobkyňa nemohla mať pochybnosti o tom, že jej právo prechodu zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Právne významnou skutočnosťou v danom prípade nemohlo byť to, že sa cez tento pozemok - parcelu E KN č. 2140 evidovanú na LV č. XXXXX, k.ú. H. ani parc. E KN č. 2147 evidovanú na LV č. XXXXX, k.ú. H. prechádzalo, a že sa cezeň chodilo, a z toho dôvodu žalobkyňa bola dobromyseľná pri výkone svojho práva prechodu. Na preukázanie dobrej viery žalobkyne nestačilo len preukázanie skutočnosti, že jej po istý čas nikto nebránil prechádzať cez cudzí pozemok a že sa toto prechádzanie tolerovalo, pokiaľ nebola súčasne preukázaná aj existencia právnej povinnosti vlastníka pozemku (tvoriacej spolu s vykonávaným právom obsah domnelého právneho vzťahu) a to povinnosti trpieť výkon nimi tvrdeného práva. Samotný výkon činnosti, inak tvoriaci obsah výkonu vecného bremena, nie je dostačujúci pre vznik vecného bremena.

33. Odvolací súd zdôrazňuje, že žalobkyňa nepredložila žiaden dôkaz, ktorým by preukázala existenciu objektívnej skutočnosti, že so zreteľom na všetky okolnosti žalobkyňa nemohla mať pochybnosti o tom, že jej právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Tieto skutočnosti žalobkyňa ani netvrdila. Žalobkyňa totiž vedela, že predmetom kúpnej zmluvy v roku 1993 nie sú pozemky, po ktorých vedie prístupová cesta a iný titul na užívanie prístupovej cesty titulom vecného bremena ani netvrdila.

34. V zmysle vyššie uvedených úvah zaťažovalo dôkazné bremeno žalobkyňu, aby preukázala svoje tvrdenia týkajúce sa toho, že ako držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, obsah práva vykonávala v ospravedliteľnom omyle, že jej svedčí oprávnenie z vecného bremena.

35. Žalobkyňa v tomto prípade dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení neunesla. Nepreukázala, že obsah práva prechodu a prejazdu zodpovedajúce vecnému bremenu vykonávala v presvedčení, že jej svedčí oprávnenie z vecného bremena.

36. Odvolací súd na tomto mieste poukazuje na ustanovenia CSP upravujúce, tzv. procesné bremená, a to povinnosť tvrdenia a dôkazu. Bremeno tvrdenia spočíva v tom, že strana sporu, ktorá má povinnosť tvrdenia, nesie tiež zodpovednosť za to, že sa súd skutočnú potrebnú skutočnosť dozvie. Ak toto bremeno neunesie, prejaví sa to z jeho strany negatívne na výsledku sporu. Dôkazná povinnosť je povinnosť strany sporu označiť dôkazné prostriedky k preukázaniu tvrdených skutočností. Táto spočíva v povinnosti dokazovať skutkové okolnosti predpokladané právnou normou, na základe ktorej strana uplatňuje deklarované právo. Pokiaľ dôkazné bremeno neunesie, prejaví sa to v procesnej rovine v podobe neúspechu v spore. Dôkazné bremeno vždy zaťažuje toho účastníka, ktorý má v konečnej fáze procesu dokázať pravdivosť určitého tvrdenia, ktorým odôvodňuje svoj návrh prednesený súdu.

37. V civilnom procese ďalej platí aj tzv. prejednacia zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak

výlučne vecou strán sporu a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Úspech v spore je možný len za náležitej podpory legitímnosti nároku alebo obrany prostredníctvom dôkazov, ktoré strany predložia. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to čo strany nepredložia nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Stranám sporu teda hrozí, pri nesplnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena opierajúc sa o pravidlo „iden este non este aut non probari“ (čo nie je dokázané, neexistuje) nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej.

38. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha tú stranu, v ktorej záujme je, aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a stranou tvrdená, bola v konaní skutočne preukázaná.

39. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie zastáva názor, že nebola preukázaná existencia objektívnej skutočnosti a to so zreteľom na všetky okolnosti, že žalobkyňa nemohla mať pochybnosti o tom, že jej právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí.

40. Nedôvodné sú preto všetky odvolacie námietky žalobkyne, týkajúce sa nesprávnych skutkových zistení, ku ktorým súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania.

41. Ani odvolacia námietka žalobkyne, ktorou sa domáhala aplikácie ust. § 3 OZ a poskytnutia súdnej ochrany žalobkyni nie je dôvodná. Predmetom toho sporu bolo vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, pričom zákon jasne stanovuje kritériá, na základe ktorých možno nadobudnúť právo zodpovedajúce vecnému bremenu výkonom práva (vydržaním). Tieto podmienky nemožno rozširovať iba poukazom na aplikáciu ust. § 3 OZ, aj keď z morálneho hľadiska sa nemožnosť aplikácie daného ustanovenia javí ako prísna.

42. Žalobkyňa sa podaným odvolaním domáhala aj aplikácie ust. § 257 CSP v prípade otázky trov konania, pričom poukázala na to, že je invalidná dôchodkyňa, trpí onkologickým ochorením a podrobuje sa náročnej liečbe, teda zo sociálnych dôvodov.

43. V zmysle ust. § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

44. Vyššie citované zákonné ustanovenie predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP).

45. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti.

46. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax. V zmysle už ustálenej judikatúry nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť.

47. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody.

48. K aplikácii ust. § 257 CSP dochádza aj z aspektov sociálnych a okolností hodné osobitného zreteľa sa v takýchto prípadoch môžu vyskytnúť v akomkoľvek sporovom konaní. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu a všíma si aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní.

49. Z uvedeného vyplýva, že dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú buď v dôvodoch na strane sporu alebo v okolnostiach prejednávaneho sporu.

50. Aplikácia vyššie citovaného zákonného ustanovenia prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdości.

51. Splnenie podmienok pre aplikáciu ust. § 257 CSP súd skúma ex offo, teda bez návrhu strany sporu, ako to bolo aj v doterajšej praxi, zvlášť vzhľadom na situáciu, že od 01.07.2016 súd rozhoduje o nároku na náhradu trov konania ex offo. Z úradnej povinnosti preto musí skúmať aj prípadné (ne)splnenie podmienok v zmysle ust. § 257 CSP.

52. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd skúmal, či v danom prípade (nie)sú splnené podmienky v zmysle citovaného ustanovenia § 257 CSP pre nepriznanie náhrady trov sporovej strane, ktorej by inak vznikol nárok na ich náhradu.

53. Odvolací súd nevzhladol žiadne okolnosti prejednávanej veci, ktoré by odôvodňovali nepriznanie náhrady trov konania úspešnej žalovanej.

54. Rovnako odvolací súd nezistil žiadne okolnosti na strane žalobkyne, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ust. § 257 CSP z dôvodov na jej strane, keď jediným argumentom žalobkyne bolo to, že je invalidná dôchodkyňa, trpí onkologickým ochorením a podrobuje sa náročnej liečbe.

55. Iba samotná tá skutočnosť, že žalobkyňa je invalidná dôchodkyňa a má zdravotné problémy nie je dôvodom pre aplikáciu ust. § 257 CSP. Navyše žalobkyňa neuviedla a ani nepreukázala žiaden iný dôvod (osobné, majetkové a zárobkové pomery), pre ktoré by z hľadiska sociálnych pomerov išlo o výnimočný prípad, kedy by prichádzala do úvahy aplikácia ust. § 257 CSP.

56. Nakoľko žalobkyňa v spore nebola úspešná, vecne správne rozhodol súd prvej inštancie, ak vyslovil, že žalovaná má nárok voči žalobkyni na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

57. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v spojení s opravným uznesením v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

58. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola žalobkyňa neúspešná, nemá preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania a vznikla jej povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania úspešnej žalovanej. Odvolací súd preto priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Aj v danom prípade nevzhladol dôvody pre aplikáciu ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania.

59. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).